

Wymagania edukacyjne dla klasy II

Temat lekcji	Liczba godzin	Zakres materiału a) postacie b) daty c) zagadnienia i pojęcia	Osiągnięcia ucznia – podstawowe na ocenę dopuszczającą i dostateczną	Osiągnięcia ucznia – ponadpodstawowe na ocenę dobrą i bardzo dobrą	Opis procedur osiągnięcia celów a) metody i formy b) środki dydaktyczne
Rozdział I. Narodziny epoki nowożytnej– koniec wieku XV i wiek XVI					
1. Narodziny humanizmu i renesans	2	a) N. Machiavelli, T. Morus, M. Kopernik, J. Gutenberg, Erazm z Rotterdamu, M. Cervantes c) humanizm, renesans, utopia, mecenat, teocentryzm, antropocentryzm; związki między starożytnością a humanizmem, poglądy humanistów, zmiany społeczno-gospodarcze przełom XV i XVI w.	Zna: osoby, pojęcia. Rozumie: na czym polegały związki między starożytnością a humanizmem; zmiany społeczno-gospodarcze przełomu XV i XVI w. Potrafi: wyjaśnić poglądy humanistów, omówić zmiany społeczno-gospodarcze przełomu XV i XVI w., wymienić twórców i ich dzieła, posługiwać się mapą	– wskazuje na związki między ideałami głoszonymi przez twórców starożytnych a humanistami – wykorzystuje tekst źródłowy do analizy zagadnień	a) wykład ilustrowany frag. <i>Utopii, Księcia</i> ; ilustracjami; praca z tekstem źródłowym – wspólnym frontem b) podręcznik, albumy, mapa Europy, zeszyt ćwiczeń
2. Wielcy artyści renesansu	2	a) Michał Anioł, Leonardo da Vinci, Rafael Santi, A. Dürer, H. Bosch, P. Bruegel c) styl renesansowy, arcydzieła malarstwa, rzeźby, architektury	Zna główne założenia kultury renesansu, zna artystów – malarzy, rzeźbiarzy, architektów i ich dzieła. Rozumie znaczenie hasła „Człowiekiem jestem i nic, co ludzkie, nie jest mi obce”. Potrafi rozpoznać styl renesansowy i go opisać.	– rozumie przesłanie renesansu – wyjaśnia, na czym polegała oryginalność sztuki niemieckiego i niderlandzkiego renesansu	a) rozmowa nauczająca, praca z podręcznikiem b) ilustracje, foliogramy, mapa, , zeszyt ćwiczeń, podręcznik, tekst źródłowy
3. Wielkie odkrycia geograficzne	2	a) Henryk Żeglarz, Vasco da Gama, K. Kolumb, A. Vespucci, F. Cortez, F. Pizarro, F. Magellan, J.	Zna: nazwiska podróżników, odkryte lądy, jedną z czur czasowych wydzielających	– wymienia i lokalizuje na mapie szlaki i żeglarzy w	a) pogadanka, projekcja frag. filmu „Kolumb

		Cabot b) 1488., 1498, 1492, 1519–1522 c) przyczyny i skutki odkryć geograficznych, kolonizacja, kolonie, Ameryka Łacińska, Metysi, Mulaci, Indianie	średniowiecze. Rozumie: znaczenie odkryć. Potrafi: wyjaśnić przyczyny i skutki odkryć geograficznych, posługiwać się pojęciami, lokalizuje na mapie i na osi czasu.	kolejności odkryć i wypraw – potrafi omówić przyczyny i skutki wypraw	odkrywca” b) podręcznik, mapa, ilustracje, film z 1992 r. w reż. J. Glana\, zeszyt ćwiczeń
4. Początki reformacji	1	a) Savonarola, J. Hus, M. Luter, U. Zwingli b) 1517 r. c) przyczyny reformacji, przemiany światopoglądowe, bulla, nepotyzm, symonia, ekskomunika, celibat, odpusty, banicja	Zna: daty, osoby, pojęcia, religijne, społeczne i polityczne przyczyny reformacji. Rozumie: istotę przemian światopoglądowych. Potrafi: posługiwać się poznanymi pojęciami, lokalizuje na mapie kraje, w których szerzyła się reformacja, wyjaśnia przyczyny reformacji.	– omawia przemiany światopoglądowe w społeczeństwie chrześcijańskim	a) pogadanka, praca z tekstem źródłowym, z podręcznikiem b) ilustracje, mapa, zeszyt ćwiczeń, podręcznik, tekst źródłowy
5. Wyznania reformowane	2	a) Jan Kalwin, Henryk VIII b) 1534, 1563 c) cechy charakterystyczne luteranizmu, kalwinizmu i anglikanizmu: predestynacja, zbory, protestanci, ewangelicy, anglikanie, pastorzy, zbory	Zna: daty, osoby, przyczyny; rozłamu w kościele katolickim. Rozumie: różnice wyznaniowe. Potrafi: wyjaśnić, czym różniły się nowe wyznania od wyznania katolickiego.	– wyjaśnia koncepcje religijne – omawia wyznanie luterzańskie, kalwinizm i anglikanizm, wykorzystując tekst źródłowy	a) rozmowa nauczająca, praca w grupach, praca z tekstem źródłowym b) mapa, podręcznik, tekst źródłowy, ilustracje, zeszyt ćwiczeń
6. Konflikty religijne w Europie w XVI i XVII wieku	2	a) T. Münzer, M. Servet, Maria Tudor, Elżbieta I, Henryk Burbon, Walezjusze b) 1524–1525, 1555, 1572, 1581, 1598	Zna: rolę, jaką w szerzeniu reformacji odegrali Münzer, Servet, a także przyczyny zwycięstwa Kościoła anglikańskiego.	– omawia konflikt między protestantami a katolikami w Cesarstwie Niemieckim, Francji i	a) pogadanka, praca z tekstem źródłowym w grupach b) podręcznik,

		c) rozwój reformacji i konflikty religijne, powstanie Niderlandów, hugenoci, baptyści, purytanie, kwakrzy	Rozumie: konsekwencje wynikające z wprowadzenia reformacji. Potrafi: wyjaśnić zasadę „czyj kraj tego religia”; lokalizować na mapie, posługiwać się pojęciami.	Anglii, wykorzystując tekst źródłowy	mapa, ilustracje, tekst źródłowy, zeszyt ćwiczeń
7. Kontreformacja i reforma katolicka	2	a) I. Loyola, Giordano Bruno b) 1545–1563, 1534 c) reformy w Kościele katolickim, sobór trydencki, liturgia katolicka, kontreformacja, herezja, inkwizycja, <i>Indeks ksiąg zakazanych</i> , jezuici	Zna: daty, osoby. Rozumie: cele wprowadzanych reform; rolę zakonu jezuitów w obronie Kościoła katolickiego. Potrafi: wymienić decyzje soboru trydenckiego; wyjaśnić, na czym polegała kontreformacja; posługiwać się pojęciami i mapą.	– ocenia i uzasadnia znaczenie reform w Kościele katolickim	a) rozmowa nauczająca, praca z tekstem źródłowym, praca z podręcznikiem b) podręcznik, mapa, tekst źródłowy, ilustracje, zeszyt ćwiczeń
8. Przemiany społeczno-gospodarcze w Europie w XVI wieku	2	a) rozwój gospodarki, postęp w rolnictwie, przemiany społeczne, dualizm gospodarczy, trójpolówka, koło wodne, rewolucja cen, popyt, kredyt, bank, weksel, giełda, system nakładczy, manufaktura	Zna: przyczyny postępu w rolnictwie, zastosowanie koła wodnego, trójpolówki. Rozumie: co to jest rewolucja cen, system nakładczy. Potrafi: wyjaśnić, na czym polegał dualizm, pojęcia, omówić postęp w rolnictwie i gospodarce.	– omawia przyczyny i konsekwencje rewolucji cen dla rozwoju gospodarczego Europy; przemiany społeczne zaistniałe w wyniku rozwoju gospodarczego	a) pogadanka, praca w grupach, praca z podręcznikiem b) podręcznik, ilustracje, mapa, zeszyt ćwiczeń.
Powtórzenie i utrwalenie wiadomości z rozdziału I.					
Praca klasowa					
Rozdział II. Rzeczpospolita Złotego Wieku – XVI wiek					
1. Państwo polsko-litewskie w XVI	2	a) Zygmunt Stary, Albrecht Hohenzollern, Władysław	Zna: daty, władców polskich i ich rolę w kształtowaniu pozycji	– ocenia znaczenie hołdu pruskiego dla	a) rozmowa nauczająca, praca

wieku		Jagiellończyk, cesarz Maksymilian, Stefan Batory b) 1519–1520, 1525, 1526, 1533, 1582 c) pozycja Polski nad Bałtykiem, polityka dynastyczna Jagiellonów, hołd pruski, sekularyzacja, lenno, unia personalna	kraju nad Bałtykiem. Rozumie: politykę dynastyczną Jagiellonów. Potrafi: omówić pozycję Polski na mapie Europy, politykę dynastyczną Jagiellonów, posługiwać się mapą, wyjaśniać pojęcia, zinterpretować tekst źródłowy.	zachowania pokoju na północy – omawia stosunki Polski z Rosją i Turcją w XVI w.	z tekstem źródłowym b) podręcznik, mapa, <i>Poczet królów i książąt polskich, tekst źródłowy, zeszyt ćwiczeń</i>
2. Gospodarka i społeczeństwo Rzeczypospolitej w XVI wieku	2	a) rozwój gospodarki folwarczno-pańszczyźnianej, ograniczenia praw mieszczan i chłopów, folwark, pańszczyzna, poddaństwo, patrycjat, pospólstwo, plebs, rada miejska, ława miejska, taksy wojewodzińskie	Zna: przyczyny rozwoju gospodarki folwarczno-pańszczyźnianej. Rozumie: na czym polegała gospodarka folwarczno-pańszczyźniana. Potrafi: wyjaśnić, w jaki sposób ograniczano prawa chłopów i mieszczan; posługiwać się pojęciami.	– ocenia wpływ rozwoju gospodarczego Polski na poziom życia ludności – porównuje rozwój gospodarczy Rzeczypospolitej z rozwojem Europy Zachodniej	a) pogadanka, praca w grupach zadaniowych b) podręcznik, ilustracje, mapa, zeszyt ćwiczeń
3. Demokracja szlachecka w Rzeczypospolitej	2	a) Kazimierz Jagiellończyk, Jan Olbracht, Aleksander, Zygmunt Stary, Zygmunt August b) 1454, 1493, 1505 c) ograniczenie władzy królewskiej i wzrost znaczenia szlachty, demokracja szlachecka, sejm walny, izba poselska, senat, sejmik, przywilej, poseł, senator, elekcja, nobilitacja, królewszczyzny, ruch egzekucyjny	Zna: daty, władców polskich z dynastii Jagiellonów, najważniejsze przywileje szlacheckie z XV w., skład sejmu walnego. Rozumie: założenia ruchu egzekucyjnego i jego znaczenie. Potrafi: wyjaśnić, na czym polegało ograniczenie władzy monarchy i wzrost znaczenia szlachty; posługiwać się pojęciami i interpretować tekst źródłowy.	– wyjaśnia rolę sejmu walnego w państwie polskim – omawia znaczenie wybranych przywilejów dla ukształtowania się demokracji szlacheckiej	a) rozmowa nauczająca, praca z tekstem źródłowym, metaplan, burza mózgów b) podręcznik, mapa „Polska i Litwa w XVI w.”, <i>Poczet królów i książąt polskich, Słownik języka polskiego</i>

4. Rzeczpospolita państwem bez stosów	1	<p>a) J. Łaski, P. Skarga, St. Hozjusz; b) 1573, 1596 c) rozwój reformacji w Rzeczpospolite; fenomen polskiej tolerancji religijnej; stosunek kościoła katolickiego do reformacji; judaizm, monofizytyzm, bracia czescy, bracia polscy, arianie, konfederacja warszawska, unia brzeska, unicy, kościół prawosławny;</p>	<p>Zna: daty, osoby, pojęcia. Rozumie: na czym polegał fenomen polskiej tolerancji religijnej. Potrafi: omówić stosunek Kościoła katolickiego do reformacji i przedstawić wyznania religijne na ziemiach polskich; lokalizuje na mapie.</p>	<p>– wyjaśnia przyczyny rozwoju reformacji w Rzeczpospolitej ze wskazaniem grup społecznych, które przyjęły kalwinizm, i luteranizm – ocenia skutki kontrreformacji na terenie Rzeczpospolitej</p>	<p>a) rozmowa nauczająca, praca z podręcznikiem, z tekstem źródłowym, mapą b) podręcznik, mapa „Polska i Litwa w XVI w.”, <i>Poczet królów i książąt polskich</i>, tabela zadaniowa, tekst źródłowy, zeszyt ćwiczeń</p>
5. Kultura renesansowa w Rzeczpospolitej	2	<p>a) Zygmunt Stary, Bona, M. Rej, J. Kochanowski, A.F. Modrzewski, M. Kopernik b) rozwój kultury renesansowej w Rzeczpospolitej, twórcy polskiego renesansu; mecenat, zabytki</p>	<p>Zna: twórców polskiego renesansu i ich dzieła. Rozumie: wpływ renesansu europejskiego na rozwój polskiej sztuki i kultury. Potrafi: wyjaśnić, czym charakteryzował się styl renesansowy, czynniki, które wpłynęły na rozwój literatury w języku narodowym, posługuje się mapą.</p>	<p>– omawia najwspanialsze dzieła renesansowe w Polsce – omawia budowę renesansowe znajdujące się w jego najbliższej okolicy</p>	<p>a) pogadanka, projekcja wybranego frag. filmu „Renesans w Polsce”, zwiedzanie obiektu renesansowego b) ilustracje, frag. filmu, wycieczka, zeszyt ćwiczeń</p>
6. Unia lubelska	2	<p>a) Zygmunt II August b) 1569 c) przyczyny i skutki zawarcia unii lubelskiej, społeczeństwo Rzeczpospolitej, unia realna, unia</p>	<p>Zna datę zawarcia unii lubelskiej, tereny włączone do Rzeczpospolitej, postać króla. Rozumie czynniki, które zadecydowały o podpisaniu</p>	<p>– omawia i analizuje konsekwencje zawarcia unii realnej dla Korony i Litwy, z wykorzystaniem</p>	<p>a) rozmowa nauczająca, praca z tekstem źródłowym, praca z mapą</p>

		personalna, inkorporacja	unii. Potrafi wyjaśnić okoliczności, które skłoniły magnatów polskich do zawarcia unii; wymienić narody i wyznania istniejące na terenie Rzeczypospolitej po zawarciu unii; lokalizować na mapie.	tekstu źródłowego	b) podręcznik, ilustracje, mapa, tekst źródłowy, zeszyt ćwiczeń
7. Rzeczpospolita za panowania pierwszych władców elekcyjnych	2	a) Henryk Walezy, Stefan Batory, Anna Jagiellonka, Jan Zamojski, Zygmunt III Waza b) 1572, 1573 c) sytuacja w Rzeczypospolitej po śmierci Zygmunta Augusta, uzależnienie królów elekcyjnych od szlachty, czynniki decydujące o wyborze obcokrajowców na władców Rzeczypospolitej; wolna elekcja, <i>pacta conventa</i> , artykuły henrykowskie, piechota wybraniecka, rokosz Zebrzydowski	Zna: kolejnych władców elekcyjnych, datę pierwszej elekcji. Rozumie: rolę Jana Zamojskiego w kolejnych elekcjach, uzależnienie monarchów od szlachty. Potrafi wyjaśnić, jakie czynniki zadecydowały o wyborze Henryka Walezego, Stefana Batorego i Zygmunta III Wazy na królów Rzeczypospolitej; omówić reformy Stefana Batorego, posługiwać się mapą i pojęciami.	– omawia politykę wewnętrzną i zewnętrzną prowadzoną przez Stefana Batorego i Zygmunta III Wazę – ocenia stopień uzależnienia królów elekcyjnych od magnatów polskich analizując teksty źródłowe	a) rozmowa nauczająca, wybrany frag. filmu „Królowa Margot” dotyczący przybycia polskich ambasadorów na dwór francuski b) podręcznik, mapa, film z 1994 r. w reż. P. Chéreau, ilustracje, zeszyt ćwiczeń
Powtórzenie i utrwalenie wiadomości z rozdziału II.					
Praca klasowa					
Rozdział III. Europa i Polska w XVII i w pierwszej połowie XVIII wieku					
1. Europa Zachodnia w XVII i w pierwszej połowie XVIII wieku	2	a) Ludwik XIII, Ludwik XIV, A. Richelieu, J. Mazarin, O. Cromwell, Karol I, Stuartowie b) lata 1618–1648 c) przyczyny i konsekwencje wojny	Zna: daty, władców Francji i Anglii, wydarzenia wojny trzydziestoletniej. Rozumie: rolę, jaką odegrali Richelieu, Mazarin, Cromwell.	– charakteryzuje ustrój monarchii absolutnej we Francji i monarchii parlamentarnej w	a) rozmowa nauczająca, praca z filmem (projekcja wybranych

		trzydziestoletniej, narodziny monarchii absolutnej we Francji, monarchii parlamentarnej w Anglii; monarchia absolutna, monarchia konstytucyjno-parlamentarna, intendenci, „Państwo to ja”, „Król Słońce”, lord protektor, władza absolutna	Potrąfi: podać przyczyny i konsekwencje wojny trzydziestoletniej; wyjaśnić jak doszło do ukształtowania się monarchii absolutnej we Francji i konstytucyjno-parlamentarnej w Anglii; posługiwać się mapą i pojęciami.	Anglii, wskazując podobieństwa i różnice	fragmentów np. filmu „Trzej muszkietierowie”) b) podręcznik, ilustracje, film z 1993 r. „Trzej muszkietierowie” w reż. S. Hereka, teksty źródłowe, zeszyt ćwiczeń
2. Sąsiedzi Rzeczypospolitej w XVII i w pierwszej połowie XVIII wieku	2	a) Piotr I, Karol XI, Mehmed IV, Fryderyk Wilhelm, Fryderyk I b) 1648, 1657, 1683, 1700–1721, 1701 c) Rosja potęgą europejską, upadek znaczenia politycznego Szwecji i Turcji, Prusy państwem militarnym; bojarzy, smuta, car, cerkiew, janczarowie	Zna: daty, pojęcia, postacie, władców państw sąsiadujących z Rzeczypospolitą. Rozumie: przyczyny wzrostu potęgi Rosji i Prus, upadku politycznego Turcji i Szwecji. Potrąfi: wyjaśnić czynniki, które doprowadziły do utworzenia potęgi Rosji i Prus; posługiwać się mapą.	– analizuje przyczyny rozwoju państw ościennych Rzeczypospolitej – wyjaśnia znaczenie klęski pod Wiedniem dla Turcji	a) miniwykład, praca z podręcznikiem, praca indywidualna i grupowa uczniów, poker kryterialny b) podręcznik, gra dydaktyczna – poker, mapa Europy w XVIII w., tekst źródłowy, zeszyt ćwiczeń
3. Konflikty Rzeczypospolitej w XVII wieku	3	a) Zygmunt III Waza, Władysław IV, Jan Kazimierz, J.K. Chodkiewicz, S. Żółkiewski, B. Chmielnicki, J. Wiśniowiecki, Karol X Gustaw, S. Czarniecki, J. Sobieski b) 1600, 1610, 1620–21, 1632–34,	Zna: daty, postacie władców, i hetmanów. Rozumie: przyczyny, które doprowadziły do wojen ze Szwecją, Rosją, Turcją i wybuchu powstania Chmielnickiego.	– przedstawia ostateczne rozstrzygnięcia toczonych wojen, wykorzystując tekst, źródłowy, mapę i oś czasu	a) rozmowa nauczająca, praca z filmem („Potop”, „Ogniem i mieczem”), praca z tekstem

		1648–54, 1654–56, 1655–60, 1683, 1699 c) polityka zagraniczna Rzeczypospolitej za panowania Zygmunta III i Władysława IV, powstanie na Ukrainie; Zaporozże, kozacy, Sicz, ataman, kozacy rejestrowi, odsiecz wiedeńska	Potrafi: opisać najważniejsze etapy konfliktów, lokalizuje na osi czasu najważniejsze bitwy, lokalizuje na mapie, posługuje się pojęciami.		źródłowym, mapą, osią czasu b) podręcznik, ilustracje, oś czasu, tekst źródłowy, film „Potop” z 1974 r. oraz „Ogniem i mieczem” z 1999 r. – oba w reż. S. Hoffmana, zeszyt ćwiczeń
4. Przemiany w Rzeczypospolitej w XVII w.	2	a) Władysław IV, Jan Kazimierz, M.K. Wiśniowiecki, Jan Sobieski b) konsekwencje wojen prowadzonych w XVII w. dla gospodarki, ustroju i społeczeństwa Rzeczypospolitej; oligarchia magnacka, <i>liberum veto</i> , banicja, infamia, rokosz, konfederacja, latyfundia	Zna: władców, pojęcia. Rozumie: przyczyny kryzysu gospodarczego i politycznego w Rzeczypospolitej w XVII w. Potrafi: wyjaśnić jak doszło do ukształtowania się oligarchii magnackiej, wyjaśnia zasadę <i>liberum veto</i> .	– omawia przyczyny kryzysu politycznego z wykorzystaniem tekstu źródłowego – ocenia sytuację społeczno-gospodarczo-polityczną Rzeczypospolitej w XVII w.	a) pogadanka, praca metodą dramy (obrady sejmu z zastosowaniem zasady <i>liberum veto</i>), praca z tekstem źródłowym b) podręcznik, ilustracje, mapa, <i>Poczet królów i książąt polskich</i>
5. Kultura baroku	2	a) Caravaggio, Rubens, Rembrandt, Vermeer, C. Monteverdi, J.S. Bach, J.F. Haendel, F. Bacon, Kartezjusz, J. Locke, I. Newton c) różnorodność kultury baroku, człowiek i jego miejsce w otaczającym go świecie; empiryzm,	Zna: twórców kultury i sztuki baroku oraz ich dzieła. Rozumie: pojęcia „empiryzm” i „racjonalizm”. Potrafi: wymienić twórców i ich dzieła, poglądy myślicieli; wyjaśnić, czym	– omawia różnorodność kultury baroku, posługując się konkretnymi przykładami	a) rozmowa nauczająca, praca w grupach, frag. utworów muz. b) podręcznik, mapa, tekst źródłowy,

		racjonalizm	charakteryzował się barok.		ilustracje, fotografie, nagrania muzyczne, zeszyt ćwiczeń
6. Kultura barokowo-sarmacka w Rzeczypospolitej	1	b) 1724 c) narodziny nietolerancji w Rzeczypospolitej, ideologia sarmacka; kalwarie, portrety trumienne, apostazja, ateista, sarmatyzm, konserwatyzm, ksenofobia, nietolerancja, przedmurze chrześcijaństwa.	Zna datę zamieszek w Toruniu. Rozumie pojęcia – przedmurze chrześcijaństwa, ksenofobia, nietolerancja, specyfikę sarmatyzmu. Potrafi: wyjaśnić, czym charakteryzował się sarmatyzm, polski barok, znaczenie pojęć.	– omawia wpływ ideologii sarmackiej na kulturę, oświatę i życie codzienne szlachty	a) rozmowa nauczająca, praca z tekstem źródłowym; wycieczka do obiektu z cechami baroku b) podręcznik, <i>Życie polskie w dawnych wiekach</i> W. Łozińskiego, ilustracje, zeszyt ćwiczeń
7. Rządy saskie w Rzeczypospolitej	2	a) August II Mocny, Stanisław Leszczyński, August III b) 1717, 1732, 1736 c) negatywne i pozytywne skutki wyboru Sasów na władców Rzeczypospolitej; detronizacja, Sejm Niemy, przymierze trzech czarnych orłów	Zna: daty, pojęcia, władców Rzeczypospolitej. Rozumie: negatywne i pozytywne skutki panowania Sasów. Potrafi: wyjaśnić konsekwencje wyboru Wettinów na tron polski; rolę Stanisława Leszczyńskiego, znaczenie powiedzeń „Jedni do Sasa, drudzy do Lasa” oraz „Za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa”.	– omawia politykę zagraniczną Augusta II Mocnego – ocenia okres panowania Augusta III w Rzeczypospolitej, korzystając z tekstów źródłowych	a) wykład, praca z podręcznikiem, tekstem źródłowym, mapą b) podręcznik, mapa, tekst źródłowy, <i>Poczet królów i książąt polskich</i>
Powtórzenie i utrwalenie wiadomości z rozdziału III.					

Praca klasowa					
Rozdział IV. Świat i Rzeczpospolita w dobie oświecenia					
1. Oświecenie – przełom umysłowy	2	a) Wolter, J.J. Rousseau, Monteskiusz, D. Diderot, A. Smith; b) idee epoki oświecenia, stosunek filozofów oświecenia do państwa i władzy, oświata, odkrycia i wynalazki; styl klasycystyczny, racjonalizm, empiryzm, deizm, ateści, suwerenność, Encyklopedia, trójpodział władzy, prawa naturalne, liberalizm gospodarczy, wolny rynek, wolna konkurencja;	Zna: filozofów oświecenia i ich teorie, naukowców i ich wynalazki. Rozumie: ideologię oświecenia. Potrafi: wyjaśnić, czym charakteryzowało się oświecenie, stosunek filozofów do otaczającego świata, rolę oświaty w dobie oświecenia.	– analizuje tekst źródłowy i na jego podstawie omawia znaczenie oświecenia dla rozwoju wiedzy o otaczającym człowieka świecie	a) pogadanka, portfolio, praca w grupach, praca z tekstem źródłowym b) podręcznik, mapa, tekst źródłowy, materiały uczniów z portfolio, zeszyt ćwiczeń
2. Anglia, Austria i Prusy w epoce oświecenia	2	a) Fryderyk II Wielki, Józef II b) 1765, 1769 c) rozwój gospodarczy a absolutyzm oświecony, konsekwencje rewolucji agrarnej i przemysłowej dla społeczeństwa, rewolucja przemysłowa w Anglii, reformy w Austrii i Prusach; absolutyzm oświecony, burżuazja, proletariąt, rewolucja agrarna, rewolucja przemysłowa	Zna: daty, pojęcia, władców Prus i Austrii, wprowadzone przez nich reformy, wynalazki i odkrycia Rozumie: na czym polegała rewolucja przemysłowa w Anglii Potrafi: wyjaśnić; na czym polegał absolutyzm oświecony, z czego wynikała potęga Prus, czym była rewolucja agrarna.	– omawia konsekwencje rewolucji agrarnej i przemysłowej dla społeczeństwa	a) wykład, dyskusja, praca z tekstem źródłowym b) podręcznik, tekst źródłowy, ilustracje, mapa, zeszyt ćwiczeń
3. Powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej	1	a) B. Franklin, T. Jefferson, K. Pułaski, T. Kościuszko b) 1776, 1787 c) sytuacja w koloniach angielskich, wybuch wojny o niepodległość, Deklaracja niepodległości i jej twórcy,	Zna: daty, pojęcia, osoby, główne hasła Deklaracji niepodległości. Rozumie: przyczyny, które skłoniły kolonistów do podjęcia walki. Potrafi: wyjaśnić przyczyny	– omawia system władzy w Stanach Zjednoczonych, opierając się na tekście konstytucji – wyjaśnia udział Polaków w walce o	a) pogadanka, praca z podręcznikiem, portfolio, linia czasu, praca indywidualna i grupowa,

		Konstytucja Stanów Zjednoczonych, system władzy, Polacy w wojnie o niepodległość; republika, kongres, senat, Izba Reprezentantów	buntu w koloniach, opisać przebieg walk o niepodległość, wyjaśnić udział Polaków, posługiwać się pojęciami, lokalizować na mapie.	niepodległość Stanów Zjednoczonych	projekcja frag. Filmu „Patriota” b) podręcznik, mapa „Świat w XVIII w.”, film „Patriota”
4. Francja w okresie rewolucji (1789–1799)	2	a) Ludwik XVI, M. Robespierre, J. Danton, Napoleon Bonaparte b) 14.07.1789, 1792, 1795, 1799 c) Sytuacja Francji za Ludwika XVI, postulat zwołania Stanów Generalnych, stan trzeci, rewolucja w Paryżu; Stany Generalne, Zgromadzenie Narodowe, Zgromadzenie Konstytucyjne, Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela, jakobini, rewolucja społeczna, monarchia konstytucyjna; ugrupowania i kluby polityczne, stracenie Ludwika XVI, rządy jakobinów, przejście władzy przez dyktatoriat; monarchiści, dyktatura, terror, rojaliści, dyktatoriat, trybunały rewolucyjne	Zna: daty, osoby, pojęcia, kluby polityczne. Rozumie: przyczyny wybuchu rewolucji, na czym polegał terror, rządy jakobinów, konsekwencje stracenia króla. Potrafi: wyjaśnić, jakie czynniki miały wpływ na wybuch rewolucji, znaczenie zdobycia Bastylii, przyczyny upadku monarchii i ustanowienia republiki; lokalizuje wydarzenia na osi czasu, wyjaśnić przyczyny upadku jakobinów i przejście władzy przez dyktatoriat; przyczyny przejścia władzy przez Napoleona	– analizuje Deklarację Praw Człowieka i Obywatela, oceniając jej znaczenie Deklaracji dla współczesności – udowadnia słuszność twierdzenia „rewolucja pożera własne dzieci” – omawia przyczyny i skutki wprowadzenia polityki terroru	a) pogadanka, drzewko decyzyjne, praca wspólnym frontem, praca indywidualna i w parach, praca z tekstem źródłowym i z podręcznikiem b) podręcznik, mapa, tekst źródłowy, schemat drzewka decyzyjnego, ilustracje, zeszyt ćwiczeń
5. Rzeczpospolita Stanisława Augusta	1	a) Stanisław August Poniatowski, T. Rejtan b) 1767, 1768, 1772 c) sytuacja polityczna w Rzeczpospolitej przed elekcją S.A. Poniatowskiego, elekcja, inicjatywy reformatorskie, konfederacja radomska i barska,	Zna: daty, osoby, pojęcia. Rozumie: sytuację polityczną, w jakiej znajdowała się Rzeczpospolita w XVIII w. Potrafi: wyjaśnić, na czym polegały próby reform w państwie, dlaczego doszło do konfederacji radomskiej i	– analizując tekst źródłowy ocenia decyzję państw ościennych dotyczącą rozbioru Rzeczpospolitej	a) pogadanka, metoda dramy „żywy obraz”, praca z tekstem źródłowym, praca z mapą b) podręcznik, mapa, ilustracje,

		przyczyny I rozbioru Rzeczypospolitej, reformy sejmu rozbiorowego; Familia, Szkoła Rycerska, prawa kardynalne, Rada Nieustająca	barskiej, przyczyny I rozbioru, posługuje się mapą.		tekst źródłowy, zeszyt ćwiczeń
6. Sejm Wielki i Konstytucja 3 Maja.	2	a) I. Potocki, Stanisław August Poniatowski, H. Kołłątaj, S. Małachowski, J. Poniatowski, T. Kościuszko b) 1789, 3 V 1791, 1792 c) sytuacja międzynarodowa Rzeczypospolitej, programy stronnictw politycznych, Konstytucja 3 Maja, przyczyny i skutki konfederacji targowickiej; monarchia konstytucyjna, Straż Praw, sejm skonfederowany, konstytucja, posesjonaci, „Czarna procesja”	Zna: daty, osoby, pojęcia. Rozumie: w jakich okolicznościach doszło do uchwalenia Konstytucji 3 Maja, czym jest skonfederowany sejm. Potrafi: wymienić i omówić programy stronnictw politycznych; wymienić najważniejsze postanowienia Konstytucji; wyjaśnić pojęcia, sporządzić ciąg przyczynowo-skutkowy	– omawia sytuację międzynarodową Rzeczypospolitej przed zwołaniem Sejmu Wielkiego i po konfederacji targowickiej – ocenia udział króla w konfederacji	a) pogadanka, mapa mentalna, praca indywidualna i wspólnym frontem b) podręcznik, tekst Konstytucji 3 maja, ilustracje, <i>Poczet królów i książąt polskich</i> , ilustracje, zeszyt ćwiczeń
7. Oświecenie w Rzeczypospolitej	2	a) I. Krasicki, J.U. Niemcewicz, F. Zabłocki, H. Kołłątaj, S. Staszic, G. Piramowicz, J. i A. Załuscy b) charakter polskiego oświecenia, inicjatywy oświeceniowe, Szkoła Rycerska, KEN, rola instytucji kościelnych, sztuka klasycystyczna: architektura, malarstwo, teatr	Zna: osoby, pojęcia, inicjatywy oświeceniowe. Rozumie: rolę literatury i publicystyki politycznej w szerzeniu programu reform. Potrafi: podać przykłady sztuki klasycystycznej, przedstawicieli polskiego oświecenia i ich działalność reformatorską, omówić zmiany w oświacie.	– przedstawia wpływ myślicieli europejskiego oświecenia na rozwój idei reformatorskich w Rzeczypospolitej	a) pogadanka, praca w grupach b) podręcznik, ilustracje, tekst źródłowy, zeszyt ćwiczeń
8. Upadek Rzeczypospolitej Obojga Narodów	2	a) Stanisław August, T. Kościuszko, B. Głowacki, I. Potocki, St. Małachowski, H.	Zna: daty, osoby, pojęcia. Rozumie: przyczyny wybuchu powstania kościuszkowskiego,	– omawia przyczyny upadku Rzeczypospolitej w	a) rozmowa nauczająca, inscenizacja

		<p>Kołłątaj, J. Poniatowski, J. Madaliński, J.H. Dąbrowski b) 1793, 1794, 1795 c) wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku Rzeczypospolitej, insurekcja kościuszkowska, przyczyny III rozbioru Rzeczypospolitej; detronizacja, insurekcja, kosynierzy, uniwersał, kapitulacja, abdykacja, emigracja</p>	<p>udział chłopów w powstaniu. Potrafi: wyjaśnić, dlaczego doszło do II i III rozbioru Rzeczypospolitej, omówić treść Uniwersału połanieckiego, lokalizować na mapie i na osi czasu</p>	<p>XVIII w., przedstawiając kolejne rozbiory na mapie i osi czasu</p>	<p>improvizowana, praca z tekstem źródłowym, indywidualna i grupowa b) podręcznik, mapa „Polska w XVIII w.”, ilustracje cyklu „Panorama racławicka”, tekst źródłowy, zeszyt ćwiczeń</p>
Powtórzenie i utrwalenie wiadomości z rozdziału IV.					
Praca klasowa					